

N°. 16.

Birmdeenâ 17. (29.) April

1867.

Leeldeenas — augfchamzelschanahs.

Augfchamzehlées tas Kungs! — Patees' Winesch augfcham
irr zehlees;
Kaps irr no dshwibas tufsch, til ween grehts tur un
nabwe irr eelschâ!
Par to kristitee wiffi jan preezajahs leeldeenas fwehtlôs,
Dseed: Wohds Deewam irr dohts! Alleluja tam muhschigi
Dshwam,

Zaur to zerriba mums us scho un to nahfoshu dshwi!
Wairoht scho preeku un wehl atjaunojahs wiffa ta dabba.
Seema un fals, kas semmi bij zeet sakrampej'schi, suhd nu;
Sause mihligi silda un jaunu dshwibu eeleif
Wiffâ dabba, ka wiff, kâ no jauna mohstahs un zekahs:
Sable fahl augt, ir lappas fahl plaukt un putini dsee-
dabt;

Zilweft arr, kâ no jauna jo mudrak prahtâ un duhschâ
Sabl art, ezzeht un buhweht un wiffadus darbus ko waijag,
Strahdabt knasch' laj pahrtitt warr schis pasaulés dshiwé.
Preezigi, jauki tas gan wiff flann un isfkatrabs, tomehr
Ta wehl naw wiffa ta ihstena augfchamzelschanahs shme,
Us to leeldeenas rahd'. Nê, tahs to pateesibu rahda,
Augfchamzeltees la buhs no nahwes us dshwibu garram —
Prahtam la flaidrotees buhs un la tizzibaj dshwaj buhs
paliff.

Bezzu, grehziq dshwi, kas it kâ ta baltaja seema
Wiffâ gan spihd, tal appakshâ zeet turr wiffu kâ framwis,
Nihzinabt buhs zaur to, ka jo flaidrali mahzamees dshwoht,
Mihlejam Deewu par wiffu un tuwalu kâ fewi paschu,
Ko meh's gribbam, laj zits mums darra, to laj darram
arr zitteem.

Tizziba, mihliba kur fahl rastees zilweku starrâ, —
Weenprahtiba un pateesiba, — kur fahl to jan jehat ka
Zilwels irr zilwels, un katram irr sirds un jushan' un
gars eelsch' —

Deewa gihmis, ko Kristus irr atjaunajs, zeldamees aug-
fcham, —

Kur to jan atsiht fahl un tã darr, tur leeldeenas fwehtlôs
Preezajahs gohdam, tur zekahs pateesi tas Pestitais aug-
fcham,

Zekahs zilweft arr neween us scho laiziqu dshwi;
Bet us to muhschigo ihsto; jo zahda dshme irr dihalis
Scheit eelsch to augfchamzehlufshohs Kristu un lihds tur
ar Wimmu
Tabdi muhschigi dshwohs. Us to schis leeldeenas fwehtlôs
Augfcham lai zekamees wiff' sirds-flaidribâ prahtâ un
garrâ,
Preeks tad ihst buhs mums! Un tas Kungs us to vats
laj mums palibds!
E. D.

Gelschsemmes sinnas.

No Nihgas 12tâ April. Muhsu daugawas
leddus 10tâ April nakti jau bij sahjis dohtees us
leiju, bet drihs attal apstahjees — lamehr paschâ
pufshdeenâ tas no teefas sahfa eet. Nakti no 10ta
us 11ta uhdens sazehlahs 12 pehdas augstal un ar
leeleem leddus gabbaleem applubdinaja muhsu bul-
werki un wiffas semmakas weetas ap pilsechtu til
preepeshi, ka laudis tahdas breefmas wehl nemas ne-
gaididami, til to paspehjuschi no jawahm gultahm
till abrà. Dstrdam, ka pee Dhgres dselsu-zelshs
diwâs weetas effoht maitahs, tã, ka newarr braukt
un arri telegrafa drahtes sarastitas, ka nekahdas
flaidras sinnas no augfchdaugmalleescheem newarram
dabbuht. Stahsta arr, ka ap Dschkilli uhdens leelu
pobstu effoht darris. Par to wiffu tiklai us preef-
schu warresim flaidrakas sinnas doht.

No Vechterburgas. 4ta Aprila deena Vech-
terburgâ swinneta ar leelu prozessionu un ar to, ka
eefwehtija to peeminnas-basnizu waffaras-dahrsâ, kas
buhweta tai weetâ, kur preefsch gadda laika Deew's
schehlige isglahba Keisera dshwibu no fleplawa schah-
weena. Pultsten 10 metropolit's Dsdors noturreja

pateizibas-luhgschanu; tad wiffi, kas tē klāht biju-
fchi, ar prozessionu gabja zaur leelo Sadomskaju
us teem lehschu=tiltam pretti buhdameem waffaras-
dahrsa wahrteem. Druſzin wehlaſ atnahja pats
angstais Keisers, kas zaur dahrsu bij nahzis, kur
ſaldati noſtahdinati un tad wiffi gabja us preefchu.
Metropolitam blaſkam gabja Keisers, pawaddihts no
Leelfirſteem, no Meklenburgas-erzoga Georg un Leich-
tenbergas erzoga Georga. Leichtenbergas erzogs Eigen
waddija pulzinu gwardu ulanu, Oldenburgas prinzis
Mekſanders Preobraschenskas regimenti. Ap baſnizu bij
faſtahjuſchees gwardu pulki, kurru widdū Leelfirſte-
nes, Keisereenes (kas patte tē nebija) apdeenetajas
dahmas un Leelfirſtenu apdeenetajas bij faſtahju-
ſchahs. Uppes-puffē bij taiſiti tahdi palahpu ſeh-
dekti, kur laudihm buhtu weetas, kas ſanahfuſchi
to wiffu ſlattitees. Pa wiffu to laiku gais bi-
jauks. Kad prozessions tuwojabs, tad baſnizas buh-
wetaju meisters to aisſeggu lilla ataemt, ka wiffu
to jauno Deewa-nammu warretu redſeht, un leel-
gabbaleem rubzohht eefwehtifchana tilla eefahla.
Kad ſlawas-dſeesmu dſeedaja, nehma angstais Kei-
sers Komiffarow-Koſtromskoi kungu ſew blaſkam un
kad preeſteri dſeedaja to dſeesmu: „Dauds gaddus
Walbineeka dſihwibat,“ tad Keisers ar preezas-affa-
rahm azzis winnu aplampa. Kad eefwehtifchana
bij pabeigta, tad wiſs prozessions gabja zaur waffa-
ras-dahrsu zaurt us lehschu-tilta atpallat un Keisers
aisbrauza us ſeemas=pilli. Lauſchu bij warrens
puls ſapulzejees pee waffaras-dahrsa, wiſſas bohdes
bij aisſlehtgas. Walkarā wiffa pilsſehta mirdeſja
weenās uggunis.

Wehl no Pechterburgas. Karlowas guber-
nija jau agrat uſeeta blehschu beedriba, kas wiltigu
papihra-naudu taiſijufe. Schohs fauna-darritajus
taggad Karlowas kriminal-teefa noteefajufe un ſinnu
pah wiffu to ſenatam eefubtijufe. Schee blehti-
neeki irr dabbujufchi ſchahdu ſpreedumu: Worone-
ſchas birgeris, grahmatu-drikketajs Gudkow un tas
Braunſchweigas pawalſtneeks, graweeris Eduard Sehe,
kas abbi tee meisteri bijufchi pee wiltigas naudas
taiſifchanas, paſaude wiſſas ſawas birgeru teefas un
us ſeſcheem gaddeem teel likti pee gruhra kalna-raz-
zeju darba; ſtaba-rittmeisters Sonzow, kas zittureiſ
bijis kreises-muiſchneeku marſchallis, kā lihdsſinnatajs
pee wiltigas naudas taiſifchanas, paſaude wiſſas ſa-
was birgera teefas un us astoneem gaddeem teel
likts pee grubteem zeeumneeka darbeem; tad wehl
tas par muiſchneeku iſteizees Joach. Schkipizinski,
leitnants Paw. Sawrilow, kreises-muiſchneeku mar-
ſchallis von Bachmut, obrist-leitnants Beklemifchem
un rahts Bitan, kas arri lihdsſinnataji un palihgi
bijufchi pee ſcha wiltus darba, tee arr' paſaude ſa-
was birgeru teefas un gohdu un teel nodohiti us
dewineem gaddeem pee grubra zeeumneeka darba.

No Moskawas rakſta, ka angstais Kungs un

Keisers lihds ar Krohna-mantineeku un ſcha Gaſ-
paſchu 21mā Aprili Moskawu apmekleſchoht.

No Niſchni-Nowgorodas. Preefch kahda
laika tē no krohna magafihnas bij iſſagti 145,000
puddi ſahls un 53,000 puddi dſeſes. Behz iſmek-
leſchanas taggad par leelako wainigo atrasts un kri-
minal-teefai nodohits tas Niſchni-Nowgorodas kame-
ral-teefas presidents ſtahtsrahts Werberenski. Tas
effohht jau 60 gaddus wezs, dikti mahzihts ſmalks
wihrs, kam leels un labbi eerikthehts grahmatu-ſrah-
jums, kas plaſchi un lepni dſihwojis, leelas balles
taiſijis un wehl paſchā wezzumā leels ſeeweefchu
mihlotajs bijis. Tā wiſſch tad leelu dalku no tahs
netaiſnas mantas effohht tehrejis diwus nammus buh-
wedams, kur winna mihlakahs ſkaiſtahs dſihwojohht.
Dſirdehs gan, kahdu ſpreedumu ſchim kaſtrumneklam
iſdohs.

No Odeſſas rakſta, ka arri tē wiffadā wihſe
palihdsibas dahwanas ſalaffohht preefch teem truh-
kumu zeeſdameem Kandias eedſihwotajeem. No ta-
deht iſſpehletas lotterijas ween effohht eenahfuſchi
5000 rubli. Kahds kungs, wahrdā Gaſta, effohht
60,000 rubtus us Greeku ſemmi ſubtijis un dſih-
rotees wiffu ſawu warren leelu mantu preefch
Greeku ſemmes testamentā norakſtiht. Tā kriſtiga
mihleſtiba wiſſas mallās Kreeruw-ſemme gabda pah
teem nabbageem, kam Turku zeeſirdiba wiffu lau-
pijuſe un kas ſchodeen neſinn, ar to rihtā pahrtikt.

No Pohlu rohbeſchahm rakſta, ka Pohlu
dumpineeki, kas ahrſemmes dſihwo, effohht nodallju-
ſchees 4 klaffēs, kurru katrai ſawads padohms un
katra darbojotees ſawu padohmu par to gudrako un
derrigako iſrahdiht un tadeht katra ſawas awiſes
rakſta, ar to dohma to iſdarriht, ka wiſſas ſchahs
partejas ſaweenotohs weenā prahtā. Bet kā tad to
iſdarrihs, kad neweena negrihb no ſawa padohma
atlaiſtees? Lailam wehl, zerre kahdu reiſ' atkal us
dumpi zeltees — kas tal weltas dohmas ween.

Ahrſemmes ſinnas.

No Wahzſemmes. Wahzſemneeki ſchim brih-
ſcham wiſswairal darbojabs ap Luſſemburgas erzoga
walſti. Hollandes lehniaſch ar to eekuhlees tahdā
kaſchi, ka gan drihs newarr iſkaffitees ahrā. Arri
winnam effohht no Pruhſchu addatu-ſlinterim tā bail,
ka leeloht ſawus karra-wihrus brunnoht un ſkanſes
noſtiprinahht, lai warretu pretti turretees. Hollandes
waldiſchana taggad darbojotees tā iſturretees, itt kā
Luſſemburga gan drihs nepeederretu pee winnas walſts
un itt ka tai buhtu wehl ſaws ihpaſchs waldineeks,
jo ſchai ſemmei arr effohht ſawi ihpaſchi miniſteri un
ſubtitee. Tas nu buhtu til dauds, itt kā paſcheem
Luſſemburgeeſcheem ween ta brihwiba, iſwehletees
un peebeedrotees, kurrai leelakai walſtei ta grihb.
Pruhſchi atkal ſalka, ka winnai nemas us karra prett
Franzuiſcheem un Ollandeeſcheem netaiſotees. Lailam
jau zittas leelwaldiſchanas ar ſawu padohmu iſdar-
riſchoht, ka warreſchoht bes karra meerā palikt. Bet

Franzusi, — lai teem jau tà deesgan parradu, to-mehr us farru fataisfotes. Tee wehl tiblo Italiu few par palihgu dabbuht, kas gan drihs jau us to gattawa, nemas nepeeminnedama, ka zaur Bruhschu farru ta arr' drihsal dabbuja fawâ rohkâ Wenedijas walsti. Englandeefchi rafsta, ka Italiai no wiffahm puf-fehm brehzohht wifû, lai ta neapfohloht neweenu schah-weenu pulwera Franzuscheem par labbu, woi arri prett Franzuscheem jeb prett Bruhscheem, bet lai ta paleekoht gluschi meerâ ween, ja ta gribb pastabweht un fawas walstes labklahschanu usturreht, jo ta patte wehl effoht jauna un parradôs eegrimmuse. Lai nu gan winnu jaunais ministeru presidents Natazzis irr Franzuschu draugs un Bruhschu eenaidneeks, to-mehr newar wis tizzeht, ka Franzuscheem ees palihgâ prett Bruhscheem farrâ.

No Chstreiķu walstes. Lai gan stabstija, ka libhs ar Ungareem arri tahs zittas sem Chstreiķu waldischanas buhdamas Slahweefchu tautas effoht meerigas un prahrtigi fawas runnas-deenas noturoht, tomehr ihsti ne-effoht wis tà teesa. Deesgan tahs wehl nurodohht schâ un tà un paschi leeli bislapi israhdijschees neklausigi. Un kad schee tà is-turrotees, tad jau no zitteem newarroht nelo labbalu fagaidiht, jo preefteru warrâ tur libhs schim arween stahwejuschas wiffas fohlas un fohlmeisteri, fur wiffur pehz winnu patilshanas ween mahzihstis un tà laudis jau no masahm deenahm eeradduschi wiffu to klausiht un darriht, fo schee pawehl. Kad wad-doni effoht tumfschi daschâs leetas, ka tad tee wad-damee buhschoht zittadi? Tikkai masa Schlesijas sem-mite ween isturrejuschs fawadi un ta darroht wiffu pareisi. — 26tâ Mai Chstreiķu keiseru frohneschoht par Ungaru kehniu un Ungari nesinnohht nemas, zil leelu to stabti un brangumu us to fagahdabt, — lai gan arr' nesinnohht, fur wiffu to warren leelu naudu preefsch tam fadabbuht. Ungari effoht tahdi laudis, kas ahrigu brangumu un spohschumu fohti mihschoht un runnajoht til smalli, ka ween winnu wallodâ to warroht eespeht.

No Italias. Franzuschi gribbedami Italeeschus attal gruntigi fawâ beedribâ dabbuht, ja teem ar Wahsemneekem buhtu karschs, effoht, Italias ministeru presidentim Rifasolim nesinnohht — jo tas nebija Franzuschu draugs — kehniu Wiltoru Emanuelu us fawu pufsi dabbujuschi un kad Rifasolis to sinnahht dabbujis, pretti zehlees, tad kehniensch atbildejis, ka winsch pee ta paleekoht un — Rifasolis tublin no ammata atteizees. Us to kehniensch winnu arr at-laidis un Natazzi eezehlis winna weetâ par ministeru presidenti. — Rohmas republikas draugi Garibaldi eezehluschi par fawu generali un Garibaldis ar preeku scho gohda-ammatu peenehmis un luhdsis, lai laudis winnam tà ustizzoht, ka schis winneem. Nedsehs, kas fawâ laikâ ar Rohmas waldischanu isjuks. — Italias waldischana wiffâ spehlâ darbo-

jahs fawu walsts mantu eetaupiht un rahdabs, ka isdohsees gan.

No Parihses. Râ buhs ar farru, woi Franzuschi nahls us Wahsemmi woi ne? tà daschs las-ftajs warrbuht praffihs. Atbilde: Neweens taggad us to ihsti newarr atbildeht. Nunna gan, ka ar to farru neeks ween buhschoht; buhschoht jau islihdstinatees tapat ar farunnahm ween, — bet kas to warr sinnahht? Nafsta arr' tà: Karra-ministers marschalls Niel patis effoht wihrs, kas us to stabwoht, ka farru wajagohht turreht un tas leeliski steigdamees leekoht us to wiffu fataisfht gattawu. Libhs 1mo Mai wajagohht ar wiffahm fataisfchanahm gattaweem buht, tà, ka tad til tee leefee pulki ween wehl buhtu jafafauz un farra-pulki us rihloschanohs jawabba. No wiffa ta winsch nekahdas sinas nekaujoht is-paust un plahpahm awisehm mutti bahschoht zeet. Bet fo aisleeds, to jo schiglal darra. Tâ no Liones 14tâ Aprili nahluse tahda sinna: Jau pa kahdahm deenahm no schejenes suhta prohjam dauds, dauds farrawajadibas, leelgabbalus, merferus un t. pr. Pa maf stundahm peefrahwa diwidefmit waggonus. Leelgab-balus isahrdija un tà eepakkaja, ka neweens newarr sinnahht, kas wahgôs eefrauts. Zitta sinna no tur-renes tai paschâ deenâ rafstia skann tà: Mufsu farramantas wiffas irr us rihsteem aisfubtitas. Wiffi leelgabbali irr prohjam, jo pa 4 deenahm no tejenes aiswesti 175,000 leelgabbali. Schandareem teef sirgi nonemti un leelgabbalneekem atdohhti, — saldati teef rihfoti. Tâ winnu awises daschas runna un tee prahta-wehderi pa schenkehrr arr' spreeschoht: tà wairs newarroht palikt, wajagohht woi gluschi meeru tafisfht jeb farru zelt. Rohpmanni prezzes, fo no ahr-semnehm apstellejuschi, attal atfalkohht, fabriķu kungi attaischoht strahdneelus no darba un tee sinnahhtneeki pahrr to leelo israhdischanas ehlu, kas to gresni pusch-kojuschi, behdajotees, ka fawu isdohhtu naudu nebah-buschohht wis atpallat un t. pr. Tomehr, ka jau fazzijam, zittas sinas attal stabsta, ka tahs trihs leelwaldischanas, kas arr' parafstijuschahs tai notafischanai 1839tâ gaddâ, to fuhdsibu ismeklejoht un tahs gan atraddischoht padohmu, ka to strihdi meerâ isfchirt.

Parihses leelâ prezzu un stunstes-israhdischanâ no Belgeeschu semmes effoht atwests kartuppelis, kas 15 mahrzinas smags un isflattotees tà labs enkuris. Schis milsu-kartuppelis effoht audsis Lehwenes aprinki. — Pee mums Widsemme un Kursemme gan laikam nekurr til smaggu kartuppeli neweens wehl nebuhs redsejis. Nutki gan pee mums aug 7 libhs 8 mahrzinas smaggi.

No Englandes. Rahdabs, ka Englandes waldischana ar Spaneeschu waldischanu gan meerâ falihgs to nokihlatu jeb nonemtu fuggu beht. (Agral jau teem arri strihdis iszehlees, fugga „Tornado“ beht, fo arri Spaneeschi nonehmuschhi.) Taggad Spaneeschu fuggu kihlaschanas teesa effoht isdewuse tahdu lee-

zibu, ka tas fuggis „Lehnienee Wiktorija“ effoht nonemts pretti liffumds dohtai brijwibai. Kad nu tahda leeziba isdohta, tad gan spreedums arri buhschoht Englandeescheem par labbu.

No Turku walstes. 6ta April deenâ effoht 2 farra-dampfluggi ar 2500 farra-wihreem, no Omer Pascha wadditi, no Konstantinopoles us Kretu jeb Kandiju aisbraufuschi. Kad winsch tur to dumpi buhschoht noslahpejis, tad eeschoht us Greeku rohbeschahm. Turku pagaidu-waldischana Kandija turrenes Turku eedschwotajeem effoht apfohlijuse tizzibas-brijwibu, brijwibu semmes-gabbalus eemantohht un libdsigu teesu doht ar kristiteem zilwekeem. (Tad laikam libdschim Turkeem Kandija bijuse masaka brijwibane ka kristiteem eedschwotajeem?) — Bitta awischu stana stabsta, ka Franzuschu subtitsts ministers 28ta Merz pee sultana gahjis un ilgi ar leelwesiru un ahrihu buhschanu ministeri farunnadamees, to padohmu dewis, lai Kandiju atlaischoht pee Greeku walstes. Franzija tad winneem galwoschoht to zittu semmi wissu, kad tee (Turki) apnemtschotees 1) pahrtaischt labbakâ kabrtâ sawas teefas, 2) kad ar liffumeem wisseem eedschwotajeem dohschoht weenadas teefas un 3) kad gruntigi pehz kabrtas nolikschoht pawalstneeku nodohschanas. Turki itt gohdigi atbildejuschi, ka ta nedarrischoht wis, jo dumpis ihstene jau effoht pabeigts un waldischana taggad te Konstantinopelê ar teem no Kandijas fallas subtitteem weetneekem norunnajoht tahdu kontrakti, ar lo wiffi eedschwotaji warreschoht meera buht. — Jau agrak, prohti 20ta Merz, Kreewu, Chstreiku, Prubschu un Staleeschu subtittee pee sultana gahjuschi un tam padohmu dewuschi, ka, kad winsch Kandiju negribboht no femis atlaisht, lai mettoht un pasluddinajoht pameeru un lai leelohht eedschwotajeem pascheem wehletees, woi tee gribboht sawu ihpaschu waldischanu sem sultana wirsswaldischanas, jeb woi tee wehlotees tilt atlaishti pee Greeku semmes. Tee arr' fazzijuschi, ka tee fallas weetneeki, kas taggad Konstantinopelê, ne-effoht nekahdi ihstee tapehz, ka wairakee no winneem neeffoht wis ar labbu prahthu nahluschi. Us to Tuad Pascha atbildejis, ka tas effoht tas pats padohms, kas jau agrak dohts un tadeht jau tas dumpis effoht iszehlees, no ka jau eepreelsch warroht sinnahht, to tee eedschwotaji wehleschotees, — bet winni scho padohmu newarroht peenemt. — Tuad Pascha arri Greeku ministereem rakstijis, lai tee tal gahdajoht, ka us rohbeschahm buhtu meers un ka winneem neeffoht jasaet ihstena eenaida; winni no sawas puffes wissu darroht un darrischoht, ka lai meers stary abbahm walstehm teelohht pasargahts. Bif dauds Greekeem pahrtahdabm runnahm behdas, to jau dsird deesgan, ka tee ar saweem fuggem Randeefcheem palibds pee farra tapat ka pee farra-waijadshahm un pahrtiffas. — 6ta Aprili Turku farra-pulki effoht atstahjuschees no Serbeeschu krepostes Belgradas.

Firsts Michaels pats effoht lassijis preelschâ sultana ukasi, ar lo tas to stansti Serbeescheem nodohd.

No Greeku-semmes. Greeku lehniensch April mehnescha beigumâ braufschohht us Parihsi to israhdischanu apluhloht; tad no turrenes dohschotees us Skopenhageni un pehzal us Pehterburgu. Greeku ministeri effoht tahdi nepastahwigi mihri, ka tee wissus frohna deenerus un teefas-kungus pahrzellajoht us zittahm weetahm, ta, ka zits sawâ weeta eezelts, wehl nemas nedabbujoht sawas leetas ispalahht, kad tam jau ja-eet us zittu weetu, jeb tas teelohht pawiffam atlaisht no nupat usnemta ammata. Augustas teefas ammatds daschreis teelohht eezelti mihri, kas gluschi mulki un kam tahdas weetas nemas nepeekrihtohht un t. pr. Warr manniht, ka Greeku-semme wehl dauds tumshbas no pagahjuscheem Turku webrdsibas laikeem.

Lakstigalla.

Schis putnis, kam nekahda smukka spalwa, bet brijnum jauka bals irr, teek no dauds zilwekeem winna jaukas dseedaschanas deht lohti mihtohhts. Winna irr gahju-putnis, atnahht pee mums Aprika beigumâ un preezina ar sawu jauku meltriju zilweku aufis un firdis, kahdus diwas mehneschus, tad irr winnas dseesmahm gals. Augusta mehnesi winna aiseet prohjam us Asiju un Afriku, bet tur winna neds dseed neds perre. Tomehr Astijas Turfussemmê un Afrikas seemeta puffe paleek daschas lakstigallas wissu zauru gabdu, tur tad tahs arri dseed un perre. Lakstigallas mihle pahrehslu un wisswairak tahdus widdutschus, tur dauds lappu kruhmi, falkas plawas un uppes atrohdbahs. Tilklibds ka ta pee mums atnahht, tuhlin taifa ta sawu prostu perreli, semmds kruhmôs, netahht no semmes un deht tur eelschâ 4 libds 6 falk-pelehtkas ohlinas. Perrejama laikâ dseed tehwinsch wiss jautrak un jaukal, itt ka gribbedams mihku feewiau ar sawahm dseesminahm preezinahht un tai ihju laiku darriht. Kad behmi isperreti, tad beidsahs arri winna dseedaschana, un winna flanniga bals nestann wairs til beeschi, bet paleek deen' no deenas rettaka, kamehr beidschoht pawiffam nostahjahs. Tad winnam naw wairs wakkas dseedahht, bet irr japalibds mahtei behrnus usturreht. Pee mums atrohdbahs diwas sortes lagsdigallu, weena drufjin leelaka ne ka ohtra, wairak pellehta un dseed wairak nakti ne ka deenâ. Ohtra irr masaka, eefarkana, teek purwu lakstigalla nosaulka un dseed wairak deenâ ne ka nakti. Tais widdutschds, tur weena dsihwo, tur ohtru neatrohd. Kalnainus widdutschus nekatra nemihle, tapehz arri tahdas weetas tahs gauschi retti atrohdbahs. Pawiffam irr nesaprohtams, ka daschds widdutschds, kas irr deesgan jauki un filli, kas naw nekahdi kalnaini un tomehr neweenu lakstigallu nedabbu dsirdeht. Sawâ brijwiba ta irr jautra, bet deesgan dumja, ta ee-eet weegli tai flasdâ, kas preelsch tahs irr uslifts. Bet sawam lakla-kungam, kas win-

nas brihwibu laupa, wianna atreebjahs ar to, fa ta labbat badda nomirft ne la zeetumâ dshwo. Tapehz no tahm daudf fakertahm laftigallahm mas ween atrohdahs, kas dshwas paleef, un tahs paschas wehl irr tahs, kas teef jaunus fakertas, kurras, kad tahs teef usaubfinatas, ar jauku un mihligu balsi, 9 lihds 10 mehneschus no weetas, tâpat deenâ la nakti flaisfi dseed, un teef par dahrgu naudu pahrdohstas. Tapehz ka no tahm daudf fakertahm mas ween irr, kas dshwas paleef, irr teescham grehts, ka tahs teef kertas un us tahdu wihsî isnihzinatas. Tapehz arri daschâs semmês waldischanas liffumi tahs aistahw.

S. H. R—r—n.

Rahdahs gan, ka tee putniaw mohzifchanas laiki weenreis buhs beiguschees, jo jau naw wairs til daudf to andelmannu nedf arri to pirzeju, la agratôs laifôs bijuschî. Stabstija pahf weenu putniaw fehraju fainneeku zittureis, ka tas ar sawu ammatu til daudf effoht fapelnijees, ka labbu muischeli nopirzis. Bet kahds jau tas ammat, tahda arr ta ammata darba swehtiba: muischele pehzaf effoht isputtejuse ta, ka ir behrneem nefahds labbums no tahs ne-effoht tizzis. Taggad ta lohpu-aistahwetaju beedriba, kas tē Mihgâ eetaifijusehs, us to zeefchi rauga, lai ta neleetiga andele tiftu isnihzinata un tadeht nupat schinnis deenâs islaiduse schahdu sinu:

„Mihgas eedshwotaju gohda-praham ustizze-damees, appaschrafsiti lohpu-aistahweschanas beedribas preefschneeki tohs luhds, muhsu semmês dseedataju putniaw nepirft, putniaw ferschanu un pahrdohschanu fur warredami leegt, tohs putnus, kas buhri us pahrdohschanu isliffi, ar kahdu polizejas-saldatu pahrdewejam nonemt un us tuwato feschu pristama fungam noboht. Lai katris peeminn, ka mihkais Deems tohs jaukus pawaffaras apdseedatajus naw wis fuhthijs us to, lai zilweli tohs eeflohgâ zeetumâ. Arri tee turgus liffumi, kas 1864tâ gaddâ isfluddinati, § 10, aistleedf dseedatajus putniaw fert.“

Lohpu-aistahweschanas beedribas preefschneeki.

Lohfi teizama leeta un liffigs darbs buhtu tas, kad us semmehm dshwodami wezzaki saweem behrneem un fainneeki sawai fainei, ihpaschi lohpu-ganneem, zeefchi paffat luhlotu un aistleegtu, dseedataju putniaw lihgsdinus usmekleht un pohstift, kas, Deewamschehl, beefi ween noteef un wezzaki un fainneeki to nemaf par nedarbu un par grehtu neturr' un fâuj ween nebehneekem waktas ar teem darriht, la teem patihf. Lai apdohma un peeminn, ka schē zilwefam tas pirmâis eefahkums sawu firbi apzeetinahf prett wiffadeem Deewa raddijumeem un beidssoht tahds ir pahf sawa tuwata zilwela dshwibu wairs nefo nebehda.

Alta wehl nahf fuhdscht.

Mahjas weefa Nri. 9. f. g. zeenijami lassitaji dabbuja lassihf smuktu stabstianu pahf aitina, kas

gahja fuhdscht pee jauna kunga (pagasta teefas ftrihwera) pahf zeetfirdigu rentneeku. Bet aitina us mahjam nahfufe drusku sawadi irr stabstijuse pahf saweem zekka notiffumeem, ne la tas kungs, kas ar scho fatizzees, to awisês eelizzis. Klausait nu, la aita ihsti, mahjas nahfufe, irr schehlojusees. Brauzeis mannim praffija pehz mannas gaites. Nedse-dama, ka winsch no muttes mihlestibas lizzees, ka woi wiffu mannu gruhumu buhtu ar baggatibu apbehris, sawu liffeni diwi til gruhafu winnam is-teizu, zerredama, ka warrbuht Deewinsch mums par laimi tahdu labprahfigu zilwelu lizis fastapt ar firgu un lamanahm. Dohmaju ka gan tas brauzeis redsehs, ka mehhs tahdi wahji trihs zekfineeki effam un muhs arri usnems un aishweddihs, fur drihsaf mehhs warretu pee fiftuma tift. Bet brauzeis til ar mutti un luhpahm muhs schehloja, nedarrija ta la schehligs Samariteris tam nabbadfinam, kas zaur slepka-weem bij eewainohts, kad no Jerusalemes us Jeriku bij gahjis. Muhsu brauzeis schehloja sawu firgu wairaf, ne la muhs wahjus zekfineekus. Spreddikus gan mahf rafstift, ka buhs mihfoht un schehloht atrahfnes un bahriaw, bet pascha mihlestibas darbas schi atrahfne un bahriawch newarreja fagaidiht. Lâhs pulkstens gan pee ilfs peefseets, bet ftridfinch flifts. Pulkstens flann gan, bet zekka gab-bals neweizahs. Tahda bij aitinas pirma fuhdsiba. Dhtru fuhdsibu ta patte aitina fuhds schahdu. Pahf tahdahm leetahm mas lo faprohtu, woi manna fainneeze, kurras paffat schrehju, riftiga atrahfne effoht. Bet to gan fuhdsu pahf wiannu, kad ta bes galla ar „zeetfirdiga“ rentineeka maifi un ar „zeetfirdiga“ rentineeka putru manni ar weenu no rohsham irr barrojuse, kas laitam septitam baustam irr pretti. Mannim nu gan ihsteni nereeba schi barroschana un tapehz ween es toreis wiannai paffat schrehju. Trescha fuhdsiba man gan buhtu pahf to „zeetfirdigu“ rentineeku. Es aitina patte fewis deht pahf wiannu daudf gan newarru schehlotees. Lai 4tâ Februari winsch manni no kuhfes nau isdfinnis, neff arri pawehlejis isdshft. Lai gan wianna feenu mas passhstu un wianna kuhfis, bet wianna maife un putra irr labba, to warru katram apleezinahf, jo katru deenu to esmu baudijuse. Un pa wianna istabahm mannim bija preeziga dshwe, ka buhtu woi wianna behrns woi funnihfs bijis. Tas brauzeis, kas Nri. 9. Jums, zeenijami lassitaji, par mannim stabstijis, pee tam gan pahfslattijees, ka es buhtu pa leelzektu feena fahles uslaffijuse, kas malkas weddejeem no ragga-wahm usbirruschas. Tahda ubbadfite, paldees Deewam, ne-esmu. Wifs pagasts la raibu lalki manni passhst, un sinn, ka us zi'welu bahribas wifs-wairaf ween dshwoju, kaut aitina esmu, ka ar lohpu bahribu mas ween kimmerejohs, ka zilwekem, wifs-wairaf sawai gaspaschai, la funnihfs wiffur streenu lihds, woi lai wianna nu staiga pa pagalmu woi pa zektu, — woi pee faimineem, woi pee walfts-teefas ftrih-

wera. Arri toreis, kad tas lungs manni fatikka, ne-
 kas manni nedsinna, bet appata la finenichts pree-
 ziga gahju lihds. Bet tomehr mannim pahr renti-
 neeku las jafubds. Lai ne mannim, bet mannai
 fainneezei, — wansch irr „zeetfirdigs.“ So no schahs
 tapat la no katra zilwefa, las eelsch winna maises
 un lohnes stahw, wansch arri darbu praffa; par tahdu
 winna zeetfirdibu 4ta Februari gahjam pee walsts-
 teefas skrihwera scheblotees, jo rentineeks mannai
 fainneezei, kad schi to no rentineezes pawehletu darbu
 nebij padarrijuse, bij teizis: ja schi negribboht pa-
 klaufiht un strahdabt, tad lai mellejohht sewim tahdas
 weetas, fur bes sweedreem maisse teefoht. Bet klau-
 fait wehl, mihli lassitaji, to pehdigu un wiss-slim-
 mafu subhsibu, kas mannim nu irr prett muhsu pa-
 gasta teefu. Nefas mannim nau til gruhti darrijis
 la tas: Schi taggad „zeetfirdigam“ rentineefam par
 spehku gahjuse un mannai fainneezei pawehlejuse,
 la schai neubshoht nelur staigabt, bet rentineefam
 palkaufiht un tilkufchi strahdabt, kamehr winna maisse
 ehdoht un no winna lohnes praffoht. Un mannim
 aitina par wissleelafahm waidehm un behdahm ais-
 leedsa pa istabahm dsihwoht un zilwefu barribu eht.
 Mannim nabbadstet nu laifam tahs preeka deenas
 beigtas, fur es warreju laut lihds leelai muischai ar
 zilwekeem lihds skreet. Nu ar affarahm man buhs
 ja-ehd fawa lohpu barriba aisgalda. Wehl aitina
 luhds mihtheem lassitajeem, lai nenemm par faunu,
 kad newarrejuse fawu buhschanu ahtraf isteitt. —
 Tas „zeetfirdigs rentineeks wehl luhds tam zeenigam
 rakstatajam G. S., lai effoht til labs, fawu riltigu
 adreffsi schè usdoht, jo muhsu puffed wiffi kalpi un
 deenestneeki ar leelu preeku irr lassijuschu eelsch juhfu
 raksteem, la wehl pasaulè effoht tahds labs schehligs
 lungs, kas schohs schehlojohht. Ta la wansch zitteem
 leeds til zeetfirdigeem buht, ta tal wansch irr pats
 laut atraitnehm un bahrineem maises un lohnes dohs,
 bet darba par to nepraffihs. Warrbuht, la ir da-
 schi muhsu fainneeki pee jums par kalpeem ees. —
 Es weddu kahdu reis tufschu brandwihna muzzu.
 Spunda gaddijahs us angfchu, par tahdu laiziau
 sadstirdeju, la breefmigi sahla ruhlt. Apturreju sirgu,
 noklausstijohs labbi, no kurrenes tas ruhzeens nahls.
 No mannas muzzas nahje. Apluhlojis, atraddu to-
 mehr, la eelsch paschas muzzas nefahdu breefmu ne-
 bija. Ra tufschu bij, ta tufschu palikka. Bil wehisch
 eepusch, til winna darra: „Uh, uh.“ — G fur tas
 breefmigs ruhzeens no tufschas muzzas!

Malupes muischas Sophikalna-pufsmuischas ren-
 tineeks: Peter Maltauneeks.
 Usluhgts leezineeks: Rud. Raabe.

Kluffu-zeeschana.

Kahds jauns Rohmneeks, wahrda Papyrus, kas
 pehzal to pawahrdu Pretalstatus dabbuja, dewa
 preefsch-sihmi par Kluffu-zeeschana, zaur ko wansch
 fawai jaunibai gohdu un labpatifschana no wisseem

laudim nopelnija. Kad wansch wehl jaunellis, tiklat
 septinapazmit gaddus wezs bija, kahdu reisi tehws
 winnu lihds nehma eelsch senata, fur wansch dsirdeja
 daschas swarrigas un wehra leelamas leetas pahr-
 spreescham. Kad wansch bij mahjas pahrnahjis,
 mahte winnu praffija, par kahdahm leetahm senata
 teefa effoht tizis spreests? — Papyrus sapratta gan,
 la waldischanas padohmus un noslehpumus newar-
 roht lehti isplufschicht un tomehr fawu mahti ne-
 gribbedams apbehdinahht, aisleedsotees us winnas
 praffifschanu atbildeht, dohmaja winnas sinnahht-grib-
 beschanu ar laut kahdu pascha isdohmatu teikummu
 apmeerinahht. Wansch tai stahstija, la senata teefa
 effoht appreeschana turreta: woi labbaki buhtu, kad
 weenam wihram diwas seewas, jeb weenai seewai
 diwas wihrus buhtu brihw turreht? — Par scho
 fawu Papyrus mahte palikka nemeeriga; winna gahja
 pee fawahm draudsenehm un isstahstija tahm, ko
 schi bij dsirdejuse. Zaur to fazehlahs wiffas Rohm-
 neeku seewas un apnehmahs senatu luhgt, lai par
 scho leetu tahlat wairs nespreeschicht. Kahdas dee-
 nas wehlat, kad jaunais Papyrus ar fawu tehwu
 senata teefa bij, fapulzejahs leels pulks seewu, fur-
 rahm preefscha Papyrus mahte nahje un nefsa fawu
 luhgfschanu wiffu Rohmas seewu wahrda, senatam
 preefscha. Senatori, kas pahr scho leetu nefo ne-
 sinna, bija la apstulbuschi par scheem seeweefschu
 fuhiteem, usflattija to seeweefschu pulku un paschi
 weens ohtru, brihnodamees. Behdigi pazehlahs Pa-
 pirus un isflaidroja senatam to leetu un luhds fawu
 mahti, lai winnam peedohdoht, la wansch to us
 tahdu wihsi effoht peewihlis. Jaunelka sapraschana
 tikka no wisseem apbrihnota un flaweta. Senats
 redjedams, la ne-effoht wiff labbi waldischanas spree-
 dumus preefschaila sinnamus darriht, pawehleja, la
 us preefschu neweens jaunellis netiktu pee waldischanas
 fapulzeschanahm eelscha laists, bes ween jaunais
 Papyrus, kas zaur fawu sapraschana un kluffu-zee-
 schana to gohdu bij nopelnijis un tas tadeht tikka
 pilnigu wihru flaitlt usnems. J. G. R.—rj—n.

Behteris un Tschaukste.

Behteris. Ra klahjajs brabl, Tschaukste? Woi
 schorihht jau ko norahwi preefsch krasnajeem jeitscheem?

Tschaukste. Nu, newarru wis pelau smahdeht.
 Lai gan retti ween kahdi teef pahr daugawu pahri,
 tal mums nessejeem faws grassis atlezz. Walkar pah-
 nahza lungs, kas bij astonus rublus par pahrzels-
 schanu aismalfajis, — tad ta sahlihts brohlasts!

Behteris. Behlaji falkoht, la ar to leelu mafu
 winni apdrohschinajoht fawu laiwu; jo kad ta bohja
 eijoht, tad winneem japehrkoht zitta. Bet kad nu
 tahdas pahrzelschanas daudj gaddahs, la laiwa jau
 fenn aismalfata — tad, nesinnu, ko tad tee apdroh-
 schina?

Tschaukste. Nu, kahds tu mulkis! Tad ap-
 drohschina faweem un fawas familijas sohbeem darbu,

lai tas nepeetruhfst; — tad wehl daschs apdrohfschina tabs ihpaschas nodohfschanas arri, fur to pa schahm deenahm gaida neween krasnai jeitschi, bet arri wihrs, kam krasnai rubaschla woi tschornaj fertul muggurâ.

Pehteris. Sinnams, tabs nodohfschanas jau aplam neweens prahta-wehders nepeemirfhs, kam dauds maj firds stahw augstal woi semmal pahr to sinnamu weetu; — diwi zilwefi weenabi karro eelsch-puffe tur, fur firds stahw: weens to firdi dsenn us augschu, ohtris us semmi un kurrâ nu isdohdabs to stuhri, jeb waldamo irktu, kas smadsenu kausâ eelschâ, dabbut jawâ warrâ, tas tai reisâ irr kungs un waldineeks pahr wiffu to ahrihgu zilwefu un tam schis nu pallausa lâ wehrfîs, fo pee walga aplahrt wadda.

Tschaukste. Ko nu, brahlit, darriht, kweeschôs wiffur atrohabs nitnas jahles arri. Deems pats walda pahr wiffem un reds muhsu wahjibas, — winna spehâ arr' stahw, jawâ laikâ wiffu us labbu greeft. Sinnams, tadeht mums naw pawehlehts kluffu zeest, un ta kaunu par labbu teikt, bet mums arri peenahabs no sawas puffes, fur spehjam ar wahrdeem un darbeem wiffam kaunam pretti stahweht un labbu preekschihmi doht.

Pehteris. Woi tu fo staidraf netilfi dsirdejis pahr teem pluhdeem, kas schonakt' Moskawas ahrihgas eedshwotajeem usbruffufchi? Stahsta, ka tur laudis warren kleguschî pehz palihga. Mas tas uhdens nebuhs wifs bijis, kad redsam, kahdi leddus-bluffi tē us tirgus fanesti wirfû. Tē buhs attal laudihm pelna un pilssehtas waldischanai isdohfschanas, kamehr to notihrihs.

Tschaukste. Lihds schim wehl nelo pahr to neesmu dsirdejis. — Woi tad kahds brihnums, ka pilssehtas waldischana taggad no funneem arr' galwas-naudu prassa? Isdohfschanas it us pirksta-galla, — fur tad lai nemm to naudu, fo wiffur wajjaga? Lai nu gan buhtu wehlejams, ka meerâ liktu tohs funnus, fo daschi nabbagaki kautini sew' par tohti wajjadfigu apfargaschanu turra, tad tomehr pahr tahdeem, fo neleetibas deht turra un kas zitteem par nastu — no tahdeem lai nemtu, zil patihf.

Pehteris. Nu, gan jau waldischana patte ar laiku to ischfirs un eedallihz zittadi. Gefahkumâ tas tâ ne-eet. Man pascham sawam mopfim jadohd atstamfa, jo trihs rubtus par winnu nespehju wis makscht — lai gan grucht no ta schfirtees.

Tschaukste. Ko nu darrihs, waldischanai japallausa. Bet pahr weenu leetu man preeks, kas taggad eetaifabs, lai gan wehl nesinn, woi ta dauds labbatus angtus nessihz.

Pehteris. Kas tad tas buhs?

Tschaukste. Tu arr' deesgan buhfi dsirdejis, pahr to jaunu eerikteschanu, fo muhsu luggu staueri taggad eeprahtojuschî. Stahde ween, ka tee schfih-ruschees us trim daktahm, fur tal, lâ es dohmaju, labbaki buhtu, kad tee buhtu fadewuschees weenâ bee-

dribâ, jo tad teem buhtu wairaf spehfa, to labbu, fo sohla, weeglaki isdarriht.

Pehteris. Pahr to nemas nebrihnohs; weens tehws newarr sawus behrnus wiffus pee weena prahta dabbut, fur tad wehl til dauds zilwefi faees weenâ prahtâ, kam tas darbs katram sawabs.

Tschaukste. Tâ gan irr. Lai Deems ween dohd, ka nu taggad, kad ta nauda wairs ne schen-kôs, bet kantori strahdneefem tiks ismaksata, ta wesfelaka aiseetu pee strahdneefu familijahm mahjâ, ne lâ lihds schim notilka. Sinnams, ir tē tas kahr-dinatajs naw wis tahfu atfahpees un kas jau ween gribbehs winnam padohtees, tam til pahri sohli ween jafprer — tad jau walgâ eelschâ; — tomehr ir pahr to jau preezajohs, ka tal kahds sohli sperts us labbakeem zesteem.

Pehteris. Pateesi labbi gan, lâ dsird, ka staueri effoht norunnajuschî, neween sawôs kantors laudis pee darba derreht, teem tur sawu algu riktigi pehz talfes ismakscht, bet tohs arri slimmâs deenâs un nespehâ pabalstih un ir pahr winnu familijahm gahdht. Lai til Deems dohd, ka tâ wifs labbi isdohthos ween.

Preezajtees.

1. Ko gan tee mast putnini
Warr dseedht tâ un sweiktes?
Kur tee til leeli darbini,
Par fo tee sew warr teiktes?

2. Tas stann til jauri — pallauses!
Jtt lâ teem sawas gaitâs
Kant kas jo labbi isdeweess,
Ko sew par gohdu slaitabs.

3. Nu, kas tad winnu pagastâ
Warr jits kas jauns buht tizzis:
Kâ til kahds zihrls aimattâ
Preeksch ligdas grunti lizzis.

4. Warrbuht kahds swirbul kahsas dserr,
Kas daudsi plahpas darra,
Woi arr' kahds kiwuls bruhli derr
Turpat no ohtra jarra.

5. To paschu beigt, to paschu fahht,
Tas istais winnu dsihwi;
Tee newarr us fo jaunu nahht,
Us to tee nawa brihwi.

6. Bet, draugs, tee tatschu preezajahs
Zweens us sawa jarra,
Woi tas tad mums wis neklahjabs,
Kas jaunu taif eelsch garra?

7. Ja tew schaf wezzâ pasaulē
Naw padshwoht par kaunu,
Tad preezajees libds dwehfele
Tur aisbrauls, draugs — us jaunu.

K.

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

